PROPHETAE · QUI LOCUTUS EST PER PROPHETAS

Proroci

Ljudi koje je Bog podigao da govore u njegovo ime: da pozivaju njegov narod na obraćenje, da ukoravaju nevjerne kraljeve i, iznad svega, da pripremaju put Mesiji. Duh Sveti „govorio je po prorocima", kako ispovijeda Vjerovanje, a Krist je ispunjenje svega što su oni navijestili.

„Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno u ove dane progovori nama u Sinu." — Poslanica Hebrejima 1,1–2

Četiri velika proroka

„veliki" po opsegu svojih knjiga

Izaija

lat. Isaias · Judeja, oko 740.–700. pr. Kr.

„Evanđelist Staroga zavjeta", koji je navijestio djevičansko rođenje, Sluge patnika i kraljevstvo Mesije. Predaja kaže da je bio prepiljen za kralja Manašea.

„Evo, djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel." Iz 7,14

Jeremija

lat. Ieremias · Judeja, oko 627.–580. pr. Kr.

Posvećen od majčine utrobe, upozoravao je na pad Jeruzalema i oplakao njegovu propast u Tužaljkama. Njegove je riječi zapisao njegov učenik Baruh. Predaja drži da je kamenovan u Egiptu.

„Sklopit ću s domom Izraelovim i domom Judinim savez nov." Jr 31,31

Ezekiel

lat. Ezechiel · Babilon, oko 593.–571. pr. Kr.

Svećenik među prognanicima, vidio je četiri živa bića — kasnije simbole evanđelista — i dolinu suhih kostiju vraćenih u život.

„Ova će vrata biti zatvorena … jer je kroz njih ušao Gospodin, Bog Izraelov." Ez 44,2 — tumači se o Marijinu trajnom djevičanstvu

Daniel

Babilon, 6. st. pr. Kr.

Mladi plemić iz Jude na babilonskom dvoru, izbavljen iz lavlje jame. Navijestio je „sedamdeset sedmica" do dolaska Mesije.

„Gle, s oblacima nebeskim dolazi netko kao Sin Čovječji." Dn 7,13

Michelangelo, freske na svodu Sikstinske kapele, 1508.–1512. · Vatikan

Dvanaest malih proroka

hrvatska imena, uz latinske oblike iz Vulgate

Hošea *Osee* — 8. st. pr. Kr.
Božja vjerna ljubav prema nevjernom Izraelu; „Iz Egipta dozvah sina svoga."

Joel — nepoznato doba
„Izlit ću duh svoj na svako tijelo", što se ispunilo na Duhove.

Amos — 8. st. pr. Kr.
Pastir iz Tekoe koji je grmio protiv tlačenja siromaha.

Obadija *Abdias* — 6. st. pr. Kr.
Najkraća knjiga Staroga zavjeta: sud nad oholim Edomom.

Jona *Ionas* — 8. st. pr. Kr.
Tri dana u utrobi kita: znak Kristova uskrsnuća (Mt 12,40).

Mihej *Michaeas* — 8. st. pr. Kr.
Naveo je Betlehem kao mjesto rođenja vladara Izraelova (Mih 5,1).

Nahum — 7. st. pr. Kr.
Navijestio je pad Ninive, okrutne asirske prijestolnice.

Habakuk *Habacuc* — 7. st. pr. Kr.
„Pravednik će živjeti od vjere"; prenesen da nahrani Daniela u lavljoj jami.

Sefanija *Sophonias* — 7. st. pr. Kr.
„Dan gnjeva dan je onaj" — izvor sekvencije *Dies Irae*.

Hagaj *Aggaeus* — 520. pr. Kr.
Poticao je obnovu Hrama: „doći će Željeni svih naroda."

Zaharija *Zacharias* — 520. pr. Kr.
Kralj koji jaše na magarcu, trideset srebrnjaka i „onaj koga su proboli".

Malahija *Malachias* — 5. st. pr. Kr.
„Čista žrtva" prinesena na svakome mjestu — sveta misna žrtva (Mal 1,11).

Drugi veliki proroci

koji nisu ostavili vlastite knjige

Mojsije
Zakonodavac sa Sinaja, koji je s Bogom govorio licem u lice i obećao „proroka kao što sam ja" (Pnz 18,15).

Samuel
Posljednji od sudaca, kao dijete posvećen Bogu, koji je pomazao Šaula, a zatim Davida za kralja.

Natan
Ukorio je Davida zbog njegova grijeha i navijestio da će Davidovo prijestolje trajati dovijeka.

Ilija *Elias*
Izmolio je oganj s neba na Karmelu i bio uznesen u ognjenim kolima; s Mojsijem se ukazao na Preobraženju.

Elizej *Eliseus*
Baštinik dvostrukoga dijela Ilijina duha; iscijelio je gubavca Naamana i uskrisivao mrtve.

Sv. Ivan Krstitelj
Posljednji i najveći prorok Staroga saveza — „i više od proroka" (Lk 7,26) — koji je pokazao na Jaganjca Božjega.

Katolički Stari zavjet sadrži i proroštvo Baruha, Jeremijina tajnika, te Jeremijine Tužaljke.